

Mario Kovač

Moja kazališna majka

Vida Jerman (1939. – 2011.)

S lažući ovog ljeta križaljku nadolazeće kazališne sezone da ne bi došlo do preklapanja termina režiranja, unio sam u svoj popis idealnih podjela (koje se, silom prilika, rijetko ostvare) i Vidu Jerman. Za par mjeseci počinjem u Teatru &TD raditi Brechtov rijetko izvođeni komad *Lux in Tenebris*. Okosnicu podjele činit će već uhodana ekipa glumaca prijatelja s kojima surađujem još od studentskih dana i s kojima dijelim mnogo svjetonazorskih i estetskih promišljanja. Usprkos razlici u godinama, Vida Jerman je u nekoliko navrata glumila u producentski nesigurnim vodama kazališnog eksperimentiranja dijeleći s nama svoju nepresušnu energiju, zvonki smijeh i vječnu mladost. Od naše prve zajedničke suradnje (*Kralj Ubu* Alfreda Jarry-ja u njenom matičnom Kazalištu Trešnja) u predstavi se, iako već pristojno iza šezdesete godine života, uspješno okušala čak i u vožnji na skate-

boardu!) preko monodrame *Judita* Mire Gavrana na esperantu sve do brojnih suradnji na polju eksperimentalnog i nezavisnog kazališta i filma tijekom kojih se nebrojeno puta odrekla honorara ili "spustila cijenu" kako bi mogla raditi sa "svojim vršnjacima", mladim i entuzijastičnim kazalištarcima, Vida Jerman je na svaku probu i u svaku izvedbu unosila uraganski razorne količine pozitivne energije.

Čitajući ovih dana brojna sjećanja na Vidu, vidim kako se svi sjećaju istih stvari: njenog pionirski hrabrog razgolićenja na velikom platnu u filmu *Maškara da*, njezine zanosne gospođice Marijane iz *Tko pjeva, zlo ne misli*, njezinih brojnih uloga u stranim koprodukcijama u kojima se snalazila kao riba u vodi zahvaljujući svom poznavanju stranih jezika. Uistinu, kad bi onu narodnu mudrost "Koliko jezika govoriš, toliko ljudi vrijediš." pretočili u stvarnost, Vida bi bila jedna od najvrednijih i najbogatijih osobnosti hrvatskog glumišta.

Najintenzivnije sjećanje na rad sa Vidom Jerman vezano je uz radionicu Hrvatskog Centra ITI kada smo u Motovunu par tjedana svakodnevno pod

vedrim nebom radili na tekstu Maje Sviben *Točka izvorišta*. U ležernoj atmosferi, nesputani kazališnim rokovima i daleko od uobičajene užurbanosti, uz brojna druženja i beskonačne razgovore popraćene gastronomskim i enološkim užicima, nastala je topla, nepretenciozna predstava koju smo kasnije, uz producentsku pomoć KUFERA, preselili na daske ZKM-a. Silom prilika, zbog bolesti kolege glumca, morao sam preuzeti na sebe ulogu Vidinog sina u predstavi i od tada nadalje ona je mene, u privatnoj komunikaciji, nazivala "svojim kazališnim sinom" a ja nju "svojom kazališnom majkom". Ne jedanput je iza mojih leđa, na nekom kazališnom festivalu, premijeri ili promociji, odjeknuo njen gromki glas "Sine moj!" i znao sam da nakon toga slijedi grljenje, ljubljenje i neizbježna inventura svega što smo radili otkad smo se zadnji put vidjeli. A Vida je uistinu imala što pričati: njezin život je bio toliko ispunjen događanjima, anegdotalama i avanturama pa se povremeno činilo kako živi tako dinamično i brzo da je smrt nema nikakve šanse dostići. Na žalost, nije bilo tako.

Vijest o Vidinoj smrti zatekla me u Dubrovniku. Da sam bio u Zagrebu, vjerojatno bih se čuo s par prijatelja pa bi se

našli i razgovarali o Vidi te nazdravili pokoju u njenu čast. Ovako, imao sam vremena sjesti na osamu i razmišljati o dragoj prijateljici, "vršnjakinji" bez koje više neću moći napraviti svoju idealnu podjelu.

Draga Vido, moja kazališna majko, hvala ti na tvojoj energiji koja nam svima može poslužiti kao inspiracija i poticaj na užitek u svom pozivu. I, doviđenja, gdje god si se preselila!